

Arthur, koning voor eens en ooit

T.H. White

Uitgeverij Atheneum

ISBN 9789025305499

856 blz., gebonden € 39,90

Deze column is gepubliceerd in:

50 VitaalPlus

VGS Media BV

COLUMN

Chrisjan van Marissing

Boekhandel Praamstra

T.H. White, Arthur, de koning van eens en ooit

In deze column heb ik wel eens eerder gesproken over lievelingsboeken van lang geleden die geweldige indruk maakten toen ik nog jong was. In dat rijtje hoort ook een boek thuis van T.H. White, *Arthur, koning voor eens en altijd* (The Once and Future King). Ik zal een jaar of 30 zijn geweest toen ik het voor het eerst in handen kreeg. Indertijd begon ik het te lezen vanwege mijn fascinatie voor Arthur-legenden en ridderverhalen. Het bleek een parel van formaat. In mijn boekenkast kon ik het niet terug vinden. Het eerste exemplaar dat ik ooit bezat heb ik aan mijn zoon te leen gegeven die het zo goed vond dat hij het wilde houden. Het was toen al een tijd niet meer in de handel, dus toen ik jaren later in Bredevoort een gaaf tweedehands exemplaar vond heb ik het meteen gekocht. Maar hetzelfde gebeurde nog een keer, toen één van mijn dochters belangstelling kreeg voor het boek, waarop ik ook dat exemplaar vaarwel zei. Zo hoort dat te gaan tussen een boekenvader en zijn lezende kinderen. Evengoed was mijn vreugde groot toen ik vorig jaar ontdekte dat het opnieuw werd uitgegeven, in een nieuwe vertaling zelfs, van Jolande van der Klis die ook de titel licht aanpaste. De eerste vertaling uit de 50-tiger jaren was gemaakt door Max Schuchart nota bene, de man die Tolkien's *In de ban van de ring* voor zijn rekening had genomen. Kennelijk was de huidige uitgever er ook van overtuigd dat T.H. White's *Arthur* een nieuw leven moest krijgen.

De verwijzing naar 'In de ban van de ring' suggereert verwantschap met het fantasy-genre en daar is beslist grond voor. J.K. Rowling, schrijfster van de onovertroffen Harry Potter-serie verklaarde zich schatplichtig aan T.H. White. Haar 'Perkametus' heeft trekken van White's tovenaars Merlijn en er zijn meer voorbeelden.

Arthur, de koning van eens en ooit is gebaseerd op de legende van koning Arthur en zijn ridders van de Ronde Tafel. White maakte een vrije bewerking van het verhaal, waarbij hij de schijnwerper ook richt op Arthur's vrouw Guinevere en zijn vriend, de onverslaanbare Lancelot. De schrijver permitteerde zich een cruciale ingreep in de oude legende: hij ruimde maar liefst tweehonderd pagina's in voor het opgroeien van de vondeling Arthur, voor mij de meest dierbare van het boek. Onder leiding van tovenaars Merlijn beleeft hij vele leerzame avonturen in het dierenrijk. Het doel van deze opmerkelijke educatie: de wereld verlossen van het Recht van de Sterkste, de wortel van alle kwaad. Arthur bedenkt een Ronde Tafel, waar alle ridders die aanzitten gelijk zullen zijn. Met goede werken hoopt hij de ongepolijste vechtjassen in het gareel te houden. Tot hij zelf een onvergeeflijke fout begaat ...

De Arthur van T.H. White is geen klassieke held. Wat hem onderscheidt van vele helden uit het fantasy-genre is juist zijn menselijkheid, terwijl zijn queeste op liefdevolle, humoristische, hartstochtelijke, pijnlijke en tenslotte hartverscheurende wijze opnieuw tot leven komt.

